

Novine prihajajo vsako nedeljo. Priloga Marijin list i Kalendar Srca Jezušovoga. Cena pri skupnem naslovu na dom 25 D., na posamezni naslov 30 D., če se cela naročnina naprej plača do 31. marca. Če se pa plača po 31. marcu, je pri skupnem naslovu cena 30 D., pri posameznem 35 D. M. list i Kalendar se plačata poseti. Amerikanci plačajo za vse vklop 4 dolare. Naroči se na upravnštvi v Crenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajin

Izdajateo: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. nar. poslanec.

Oglase sprejema samo tiskarna in uredništvo v Soboti Kolodvorska ulica 123. Cena oglasov cm³ 75 par; 14 strani dobi 20°/^o, 12 strani 25% i cela stran 30°/^o popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetih reči 3 Din., više od vsake reči pol D. Med tekstom cm³ 1.50 D., v Poslanom 2.50 D. Tako za oglase plača uprava i da za vse oglašene od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Zroki kmetske zaduženosti.

Naša država je po večini svojega prebivalstva kmetska, polodelska. Ta večina se krže čuti na vsakom poli našega državnoga življenja. Na socijalnom poli je veliko pitanje pri nas agrarna reforma. Po drugi država majo v tom pogledu dosta več skrbi brezposelne delavce po fabrikah dokeč mi to v maloj meri čitimo. V gospodarskom pogledu se je pri različni študijah gospodarske krize v državi ponovno pokazalo i povdarjalo, da naša gospodarska kriza obstoji ravno v tom, da polodelavec, ki je največši odjemalec fabrički i rokodelski izdelkov, nema občen tej predmetov kupivati i zato vse gospodarsko življenje peša. Pa tudi na političnom poli se to jako pozna. Niedna narodna skupščina skoro nema telko kmetski poslancov kak ravno naša. Kmetski stan je teda pri nas tak važen činiteo, da z njim mora vsaki računati, ki se šče spuščati na delo v javnom življenju i naše gospodarsko življenje de zvekšega takše kakše gospodarstvo zmožnosti bo meo naš polodelavec.

Med največša pitanja naših polodelavcov pa poleg agrarne reforme spada brezi dvojbe pitanje, kak de polodelavec plačivao duge. Ka njemu najmre vala, či se njemu podeli zemlja, či pa je zadužen tak, da si niti nemre odihavati.

Dosta se je že od toga pisalo i kušalo na tom poli. Žalostno, da se je vnogo delalo samo za to,

da bi različni politiki zvodili z nemogočimi obljubami kmetsko lüstvo v svoje politične tabore, ne pa so pri tom vidili položaja tak kak je i ga po svojoj dobroj dušnoj vesti kušali rešiti. Poglednimo malo v to pitanje!

Kde je največ dugov?

Razmeroma je v našoj državi največ dužen slovenski polodelavec. Nekaj namali menje hrvatski, potom pa pridejo srbski polodelci. Zrok tomi pa je različnost življenja.

Dokeč se naš polodelavec, ki je že precu napredivao, komodno namesti na svojem domu i pri tom kupuje ne samo pohištvo, nego tudi vso obleko, pridelavletia hrvatski i srbski kmet vse to doma. Srbski kmet i zvekša tudi hrvatski je od pet do glave v domačem obleči. Pri njem teda eden glavnih izdatek peneza odpadne.

Po tej ugotovitvaji bi človik mislo, da je teda največša nevolja s polodelskimi dugami ravno v Sloveniji, da je to pitanje ravno pri nas najbolje žereče, pa je ne istina. Nasprotno, največ nevole majo z kmetskimi dugami ravno v Srbiji, malo menje na hrvatskom i najmenje pri nas v Sloveniji. Pri tom, se zna da mislimo na celotno Slovenijo vkuper. Či ščemo pa ločiti našo Slovensko krajino od Preka, potom moramo priznati, da je pri nas to pitanje ne tak zadovoljivo kak tam Prek. Ka je tomi zrok, da je nevolja polo-

delski dugov ne tam najbolje silna kde je polodelavec najbolje zasluženi? Zrok toga pitanja so nej višina izposojene šume, nego njihovi

previsiki interesi.

V Srbiji plačujajo od posojila nemalokrat po štirideset i ešče več procentov interesa Navadno tam posojujejo tak, ka mora dužnik prinesiti tistomi, ki njemu je posodo, vsako nedelo od sto dinarov po eden dinar interesa; to pa pride na leto 50—55 procentov. Na Hrvatskom so interese od 20—30 procentov i v Sloveniji tam Prek po 7 do 10, pri nas pa od 9 do 20.

Nekak bi pravo, da mora biti doprinešeni zakon, da nede nihče smeo več interesa pobirati kak to določi zakon i s tem bo pomagano siromaki polodelavci. Pa je ne tak. V Srbiji majo že takši zakon, pa ne pomaga nikaj. Življenje i njegove nevolje človeka silijo, da se nemre v tom pogledu držati zakona. Kda je človik v nevoli, te ne gleda na zakone, nego prosi peneze i je vzeme, kak njemu je što da. Zanimivo je znati, kakši zroki tiščijo pri nas interese dol, da so neprimerno nižiši kak v Srbiji i na Hrvatskom.

Že ponovno smo povdarili v našem listu, da je pri posojili ne glavno kelko interese dobim, nego to kak mi je zagvūšana šuma. Či je tistomi, ki posojuje zagvūšana šuma, da se njemu niti najmenje ne trbe bojati za njo, te rad da na fal interes peneze. Nasprotno pa, či je šuma mogoče ne

zagvūšana prosi dosta, da se njemu v kratkom časi splača z intereso šuma, i je dobo nazaj svojo posido. Garancija pa je v Sloveniji i na Hrvatskom gvūšana, dokeč v Srbiji skoro nikša ne poznajo.

V Sloveniji, na Hrvatskom, Vojvodini i Dalmaciji so vpelane grūntnice ali zemljiške knjige. Zemljiška knjiga mi potenci kaže kelko ma što negibajoče vrednosti, kelko je na vrednošči že duga, ali pa je imanje čist od vsakoga duga. Grūntna knjiga je tak zaneslivi svedok človekovoga negibajočega imanja, da je postanola prislovna da majo lastniki grūnt pravzaprav v grūntnici ne pa doma v hatari, to se pravi, da se samo tistomi pripoznavle grūnt, šteroga imanje je v zemljiškoj knjigi zapisano, ne pa vsikdar tisti, ki imanje v istini hasnija. Zemljiška knjiga je tudi javna knjiga, kama vsaki lahko notri pogledne, i ka je najvažnejše, pa je to, da lastnik slobodno svoje imanje zastavi, to se pravi, da sme na svoje imanje vzeti peneze na posido. Vse te lastivosti, na štere se vsaki popunoma lahko zanese, so od prevelke važnosti za duge polodelavca.

Či komi ščemo posoditi i bi rad znao kelko ma vrednošče, idem i poglednem v zemljiško knjigo. Či bi rad popunoma gvūšen bio za svoje posojene peneze, te si ešče s privoljenjom lastnikovim lahko svoj dug tabuleram na njegovo imanje. Pa ešče več: niti mi ne trbe iti gledat v zemljiško knjigo, nego mi sodnijska oblast izpiše popunoma zanesli-

Državni kokot.

Mi, Prekmurci, smo vsi jako velki prijatelji kokotov.

Pa ne samo dnes, naši očaki so tudi takši bili. Što to ne bi rad vōvao, naj ogledne naše narodne pripovedi in v njih s svojimi očami najde, da se od kokoteka na telko mestaj guči, kak od kačov. Od teh pa se itak več pripovedavle, kak bi to trbelo.

No, pa pustimo stare kokote, gučimo rajši od državnoga kokota, šteri je po pravični poti prišo k nam, ali bole povedano, po pravični poti sem ga prineseo v nahrbtniki v domači kūrnek.

V nahrbtniki?

Istino pravim, v nahrbtniki sem ga prineseo domo, v tistom nahrbtniku, šteri je za zavce in jerebi bio pripravljen. Jerebi sem ne mogeo dobiti, zavcov ešče menje, (te slednje so pobrale metelice z dvema nogama...) kokota so mi pa dali in zato sem ga prineseo domo.

Pa je to brezi nevole šlo? O

ne, bratje moji: vido me je eden poštenjak in doma na tihoma zašepetno svoji Marjanki:

— Čuj, žena, jaz že znam, što nosi zgūblene nedeliške kokote. V nahrbtniki je nosijo vō z vesi... Pa takši človek, šteri lovino ima pri nas...

— Jol, ka gučiš ti ded? so se prestrašili dobra Marjanka, ali zato so vōrvali in dale povedali sosidi, Veroni, da stovaja pa že imamo.

— Koga pa?

— To ti nesmem ovaditi, ar kaj pa či komi poveš, pa de velka navola... Znaš, tisti, šteri naše kokote odnaša, tudi po dnevi s puškov hodi...

Vište, tak je bilo. Ali bole povedano: tak se je začnola moja velkak nevolja s tem državnim kokotom. Za tovaža so me imeli, po pravici pa, je to moj kokotek samo zato prišo prek Nedelice, ar pošlita iz Lendave prek te vesi pela k nam. Pa naj bo, Marjanka so že itak zvedli, da so se zmōlili, zato pa rajši to povem, kak je bilo, da sva s kokotekom srečno prišla domo.

Žena je nikak ne bila zadovoljna z njim. Vardevala ga je in povedala, da je za nikaj.

— Duša dobra, sem jo proso, to je vendar allamski kokot, tomi pūsti bedra na meri, te je ne zato, da bi ga ocvrta. Te kokotek je za pleme. To je eden plemenski kokot.

Med tem so pa prišli v kūrhnjo mali, eden bole radoveden kak drugi, pa so deževala pitanja proti meni, kak da bi se vsipala toča z oblakov.

— Što ga je prineseo?

— Zakaj ga je prineseo?

— Odked si ga prineseo?

— Kda bomo ga jeli?

Sto in sto takših pitanj sem mogeo poslušati in na nje odgovoriti. Kak sem edno pitanje rešo, je že počilo drugo, kokotek pa, te moj državni kokotek, se je nikak ne kršćansko začno oponašati tak, da sem se na konci prestrašo in pūsto deco s kokotekom, naj napravijo to, kaj njim je vola, samo da naj jaz ne vidim.

In oni, o betjarje, so napravili svoje. Skienili so, da ga zajajejo. Srednji deček ga je za šinjek lovio,

velki ga je za rep držao, te najmenši pa je li na njega silo, ka bi ga zajahao. Hm, vej človik dela načrte, Bog pa je izvrši... Ali, kak že povedao? — zdaj je moj kokotek prekrižao človeške načrte, ar je napravio — prrr, potem pa — črrr! in fertig šipa v okni, fertik kokotek v kūrhnji, zletelo je vse v zrak, jaz pa v kūrhnjo, žena tudi kūrhnjo, deca v jok... in tak naprej, bio je takši dirindaj, da kaj takšega nemore niti Ljubljana, či tudi je tam zemlja za rajnški, ne pa za tri krone edna, kak pri nas.

Kokotek se je bojava od moji mali junakov, mali junaki od moje palice, jaz od pogleda žene, žena se je bojala. kaj pa či kokotek odleti ta, odkec je prišo, k oblastnomi odbori v Maribor. To se pravi, da smo se vsi bojali, da smo vsi bežali, vsak v svoj kraj, samo edina moja dobra ženica je bežala za kokotekom. Črepinje na tleh so pa bile mirne, no one so se ne genole s poda.

— Pridite mi pomagat! nas je zvala žena, da je sprevidla, da nikak ne lada s kokotekom.

— **Naši abiturijenti.** Zrelostni izpit so napravili v Ljubljani na II. drž. real. gimn.: Halas Daniel iz Črensovec, Maučec Matija iz Lipovec, Varga Jožef iz Bogojine, Škerlak Vladimir iz Sobote in Berger Elizabeta iz Sobote. — V Ptujju je napravilo zrelostni izpit Bedernjak Teodor z Bistrice. — Na učiteljski v Maribori sta zvršile zrelostni izpit gospodični Benkovič Elizabeta iz Dokležovja in Šprager Danica iz Beltince. Iskreno čestitamo!

— **Za točov ešče edna nesreča.** V Korovci je komaj par tjednov po velkoj toči vdarila strela v hižo g. Štefana Bagola. Štalo so štista pogorele, ž njimi tudi pet glav govenske živine i 1 konj. Na hiži je zgorela samo streha. Škoda je jako velka, sekularni pa je bilo samo za malo šumo ešče pred bojnov. Da so konci to rešili, ka je rešenoga, se ma zahvaliti gasilcom, posebno iz Radgonje. Zanimivo je, da se vdarec strele pozna v trej mestaj; na štalaj, v hiži, gde je predrla streho i odletela v zemlo, i na ednom drevi poleg hiže, štero je tak prevrtalo, da izgleda kak cev.

— **Zahvala.** Odbor za vzdrževanje V. VII. razreda na državni realni gimnaziji v Murski Soboti izreka v svojem imenu in v imenu dijakov in njihovih staršev vsem, ki so kakorkoli pomogli, da je bilo mogoče v preteklem letu vzdrževati v lastnih sredstvi omenjena dva razreda, svojo iskreno zahvalo! Za svojo dolžnost smatra odbor, da se imenoma zahvali oblastnomi odbori v Maribori in veliki občini Murska Sobota, ki sta s svojo velikodušno podporo omogočila, da je bilo sploh mogoče otvoriti omenjena dva razreda. Globoka zahvala pa tudi vsem onim številnim podpirateljem, denarnim zavodam in drugim institucijam kakor tudi posameznikom, ki so iz ljubezni do našega zavoda in njegove mladine prispevali k vzdrževanju. Vsem in vsakomur iskrena zahvala. — Odbor.

— **Samo malo časa** probajte rabiti za svoje telo prvi Fellerov Elsafluid, pa spoznate, ka je do zdaj falilo v Vašoj hiši. Za glavo, za ledevje, za roke i noge, za oči, za zobe, mišice i živce, za celo človeče telo so hasnovita mazanje i ribanje z Fellerovim Elsafluidom že od davni časov, i opravičavlejo njegovo dobro ime kak zanesljivo domače vrastvo i kozmetikum šteri nam lehša bolečine. Tudi za notranjo porabo je jako blagotvoren. V apotekaj i primernih trgovinah stane eden pokusni glažkec 6 Din; eden dvojni glažkec 9 Din; po pošti najmenje 9 pokusni ali 6 dvojni ali 2 specijelni kanti za 62 Din, pri apotekari Eugen V. Feller v Stubici Donjoj Centrala 146 Hrvatska.

— **Čuvajte svoje male prašičke!** Da te meli vsigdar zdrave, debele i črstve prašičke, kupite redilni prašek »MASTELIN«. Za male peneze dobite i si prišparate vnojo. Pakeci koštajo v vsej trgovinaj 3 i 6 Din. — Glavna zaloga A. Kosec, Maribor.

— **INKA** Vinovica. Či čütite bolečine reumatizma, glavobola, zobobola, prehlad prst, nosa, grla, želodca, vzemite INKA. Glažek stane 10 Din, po pošti 3 glažki 45 Din., 6 glažov 70 Din. Dobi se v Lekarni pri sv. Trojci v Doljoj Lendavi, v vsej lekarnaj v bogši trgovinaj v Slov. Krajini. Trgovci popust.

— **MAJALA**-creme, mast za obraz i roke vam ohrani mladost i zdravje. Minéjo pege, piščajci, razpokana i rdeča mesta. Lonček Din 12. MAJALA-zajta za obraz Din 8. Dobi se v lekarni pri Sv. Trojci v Doljoj Lendavi v vsej lekarnaj i bogši trgovinaj, v Slov. Krajini. Trgovci popust.

Tjedenske novine.

— **Smrt na križopotji.** Premišnogi četrtek so najšli v Cezanjevci (na Štajari) vgojndno rano na križopotji mrtvoga mladeniča, šteri je ležao v mlaki krvi. Bio je streljeni. Što ga je strela ali kak je prišlo do nesreče, se ešče nevej. Znano pa je, da je rad odo v ves pod okno svoje deklina.

— **Cigan vkradno dete.** V Vinokovih je bio aretiran cigan Dušan Jovanovič, šteri je v Bačincih vkradno neznan dete, štero je Ruža Veronika pred petimi leti vzela za svoje. Cigan, šteromi so dete vzeli, je izjavio, da njemi je neki bogataš obečao 2000 Din, či njemi preskrbi lepo dete možkoga spola, da je posinovi.

— **Vš zgroba skopana srečka.** V Alikanteju je nedavno tramvaj povozio nekega krojača. Žena, štera je po možovi smrti težko živela, se je spomnila, da je mož državno srečko, štero so pa z njim vred zakopali. Dala jo je odkopati ar je srečka zadela in žena je dobila 25 jezero pezet.

— **Mesto pred oltar v smrt.** V Zagrebi je spila v petek večer večjo količino oetne kisline služkinja Tereza Belovič. Bila je zaročena z nekim trgovskim pomočnikom, s šterim bi se rada poročila. Te jo je proso, naj še malo počaka ar zdaj nema penez. To jo je tak užalostilo, da je spila čemer. Pripelali so jo v bolnico pa je tam mrla.

— **Nesreča.** Na radgonskom kolodvoru je zapazo delavec Avgust Bayer, da je zakret napačno postavljeni. Bila je nevarnost, da pun potniški vlak zvozi v tovarne wagone, ar je bilo že štista bliži. V tom trenutki je skočio omenjeni delavec na progno in popravo napako. Nej je pa mogo skočiti več nazaj, ar je že šou drugi cug prek njega in ga namesti buja. Bayer je bilo 29 let star in je zapušto 2 deteti.

— **Ogromno bogoslovje.** Broklynski katoliški pišpek Tomaž E. Molloy, je določo naj se zozida za združene države i Ameriki novo bogoslovje, v šterom de lejko 700 bogoslovcov skončalo svoje šolanje, dočim so dozdaj mogli sprejeti samo 40. Ogromna stavba, za štero so se že začeli nabirati darovi, bo koštala eden in pou milijona dolarov.

— **Kelko žensk pride na ednoga možkoga?** Zračunali so, ka pride v Evropi na 1000 možki 1024 žensk, v Afriki 990, v Ameriki 977, v Aziji 944, v Australiji 812. V evropski državaj ma Norveška največ žensk in to 1060 na 1000 možki. Za njov pride Angležka 1059 na 1000 možki, Švicca 1056, Španska 1054, Portugalska 1041, Nemčija, Avstrija in Madjarska 1033, Danska in Rusija 1022, Francija 1008. V Italiji pride na 1000 možki samo 989 žensk. V Belgiji in po Balkanu je število žensk menše kak možkov. Salvador je edina država, de je število obei spolov ednako. Najmenje žensk ma država Hongkong, gde pride na 1000 možkov samo 375 žensk.

Položaj v znotrajšnji politiki.

Ves položaj naše znotrajšnje politike je ešče pod vtisom zadnji krvavi dogodkov v narodnoj skupščini. Dogodek, ki je vse obsodbe vreden, je globoko razburkao vse vodilne politične kroge.

Vladine stranke kak jako obžaljujejo, da se je prinas kaj takšega zgodilo, ravnotak z odločnostjov odklanjajo vsako odgovornost za to hūdodelstvo. Iz meglene razburkanosti prvi dni po strašnom dogodki, se začnejo dramiti dihovni i zdaj se vidi, da za to dejanje, štero je zvršo človek, ki je bilo jako razdražljiv, tudi nosijo soodgovornost tisti, ki so celo delo do toga spravili. Največ odgovornosti nosijo samostojni demokratje, ki so tirali poslance v pozicijo do nedostojne i vse obsodbe vredne bojne proti vladnim strankam. Tu nikaj ne pomaga gonja ništerni strank; mi znamo, da nam nezavisna sodba zgodovine da prav i mora obsoditi tiste, ki so prle na grdi način hujštili Srbe proti Hrvatom i nam, zdaj pa hujštilo Hrvate proti Srbom.

Tudi v tej žalostni dnevaj, kada vsaki odkritosrčen državljan naše domovine žaluje s Hrvati za dve personi, šterivi sta spadnoli kak aldov blaznoga poželenja pribičevičovcov za oblast, se tej ljudje spozabijo svojega dostojanstva. Pribičevič, šče na vsaki način biti z Radičom navküper voditeo Hrvatov, da tak reši svojo vtaplajočo barko. Hrvatje, ki mislijo bole trezno, so opazili to nakanenje i se ščejo rešiti zank, v štere je vpleče Pribičevič. Te del Hrvatov je tudi zato, da zapuštiljo hujškaško politiko pribičevičovcov.

Vladne stranke, od šteri dve najmočnejšivi, radikalna i Davidovičovi demokratje sta sklenole, da se mora vsaka prišestna vlada naslanjati na večino narodne skupščine. Vlado, štero ne bi sestavila večina narodne skupščine ne dopuštiljo. Ščejo pa vladine stranke, da bi vladno večino prestavljalo kak največ strank, zato denešnja vlada najbrž poda ostavko i tak napravi mogočnost, da tudi Hrvatje stopijo v vlado. Ta vlada bi delala tudi na to, da se da kemveki delokrog zdajšnjim oblastnim samoupravam i s tak nikelko prevročega političnoga boja, šteroga je centralizem zgrmado na edno mesto v Belgrad, razdrobi na oblasti.

Hrvatski listi pa jako zadevlejo za takšo vreditev države, da bi država obstojala samo z dva tala, najmre Srbije i Hrvatske pod šterov bi bila tudi Slovenija. Ar mi Slovenci že poznamo hrvatsko politiko i ar smo mi ednakopravni s Hrvati, zato vsako takšo miseo v začetki najostrejše odklanjamo.

Gospodu Horvatu v odgovor.

V Učiteljskem Tovarišu z dne 21. junnija je priobčil g. Izidor Horvat članek: »Gonja proti slovenskemu učiteljstvu«. Ker blati in napada v tem članku tudi on, ki je sin prekmurske matere, naše domače učiteljstvo in jih pita z staro že tisočkrat izrabljeno frazo madžaronstva, sem kot Prekmurec in Slovenec, ki mi je veliko na tem, da se čim prej očistijo madeži z našega kulturnoga polja, primeran dati odgovor.

G. Horvat brani neko tako imenovano nacionalno učiteljstvo, ki je baje posvetilo vse svoje sile in dalo vse svoje možnosti napredku slovenske šole v Prekmurji. Ako bi ti učiteljji res vršili to veliko delo tako kakor to zahtevajo narodni in naši interesi, bi jih zagovarjal tudi jaz — in

da omenim tu — vsa čast tistim izjemam, ki so se res trudili za povzdigo naše kulture. Toda teh je malo. Mnogo več je onih, ki jim je bila kultura le krinka, ki so pod imenom kulture razširjali pri nas svojo politično stranko, svojo Orjuno in Sokola, ki so vcepljali v naše mlade duše, mesto ljubezni-sovraštvo, sovraštvo do vsega kar ni sokolskega, kar ni orjunskega. Vem za slučaj, ko je učitelj mesto telovadbe razlagal otrokom v šouli sokolske nauke in netil sovraštvo do Orlov in do vsega katoliškega. Ali ko je učitelj vcepljal v mlade duše svojih učencev mesto verouka pogubne Darvinove nauke. G. Horvat ali je to kultura ali je to slovenska kultura?

Mogoče je pa to kultura, če se razgraja ponoči po mestu in budi trezne ljudi iz spanja ali če se po gostilnah s steklenicami razbija? Gospod po mojem tudi to ni kultura.

In nam je pa potrebna kultura, potrebna nam je kultura srca, potrebna nam je ljubezen, ljubezen do Boga, do bratov, ljubezen do domovine. In tega g. Horvat nam Vaši pionirji niso dali in nam tudi danes ne dajejo. Sicer nam pa tudi ne moro dati, ker jih naše ljudstvo prezira. In zakaj jih prezira? (Dalje sledi.)

Küpujte srečke za Tombolo „Martinišča.“

VISOKO PROVIZIJO

kot stranski zaslužek dobijo lahko sposobne osebe nameščenci ali upokojevci s trdno, pošteno voljo in sicer kot podzastopniki zavarovalne družbe v vsakovrstnih slučajih. Ponudbe takoj na upravnishvo lista! „Velik zaslužek.“

GOSPODARSTVO.

Kürji betegi.

Kak človek i druge živali majo svoje vrste betegov, ravno tak tudi küre. Najnavadnejši betegi so: Pika, küra kolera, difterija, driska, srbec, hitrica itd.

Nega znane gospodinje, šteroj beteg pika ne bi bio znani. Pride navadno od prehlajenja, prepaha, dima, praha, zamazane vode i od vročega polaganja. Nigdar ne mečite vroči krumplov ali repe küram. Ar je pri tom betegi v notranjosti velka vročina, si začne konec jezika süšiti. Največ naši gospodinji pa trdi, da se te beteg inači ne da odzdraviti, če se jezik ne odreže. To je pa jako napačno i se živali samo mantrajo. Či ščemo odzdraviti na piki betežne küre je moremo spraviti v topli prostor. Potom njim damo piti malo ribjega olija. To se večkrat ponovi. Če so nosnice že ognjene je očistimo i namažemo z vazelinom ali kakšim olijem. Ravno tak se očisti tudi notranjost küna.

Kürja kolera. Té beteg je izmed vsej kürji betegov najbole nevaren. Dostakrat vniči od prve do zadnje küre. Je nalezlivi ali poprijeti beteg. Spoznamo ga po tom, da küre začnejo krvaveti. Blato je včasih čista krvavo gnoj penasto. Če opazimo té beteg, moremo betežne küre zakopati sežgati, kürnjek pa dobro očistiti i razkužiti. To je: ga očistimo, prebelimo i zažveplamo. Te prostor püsimo 14 dni prazen. Takšim küram davlemo v vodi železen vitriól. Drugoga zdravilo pa ešče dozday nemamo.

Difterija. Te beteg se pokaže v klüni, nosnicaj, grli, sopniki i večkrat obolijo oči i koža na goli mestaj. Navadno se pokaže na betežnom deli gnoj, mrena ali pa lüske. Té beteg je za koleno najbole nevaren i dostakrat moremo čakati tedne i tüdi mesece, da kúra popunoma odzdravi. Če mažemo betežne dele z rastoplenim kreolinom ali jodglicerinom, se nam većinoma posreči beteg zatreti.

Driska. To je jako gosti beteg, blato je redko, sluzasto i zelenkaste farbe. Večkrat mine samo od sebe. Drisko preženemo z toplov ravnov, z rižovo vodo ali kafro pomešano z špiritom.

Subec. Kúra dobi na nogajbelo kožo. Če té dele namažemo s petrolom ali arborinom beteg odpravimo.

Hitrica. Štera kúra je na hitrici betežna rada postaja, perje ji stoji gori, püta je prazna, blato pa belkasto. Takšo kokoš moremo meti na toplom in ji polagati tople krumple z otrobi i gvišno odzdravi.

Pametna gospodinja pa bo vse te betege prišparala kokošam, če bo dobro polagala i čistila kürnjek.

Zahvala.

Po smrti nepozabnega sorodnega očeta, brata, tašča in starega očeta je od naše strani nemogoče nebrojne izraze dobrodejnega ljubezni in sočutja posebej zahvaliti.

Zato prosimo vse sorodnike, prijatelje in znance, ki so s prisežnimi besedami z daritvijo vencev in z udeležbo pri pogrebu sočutno tešili našo po težkem udarcu usode razboljenega srca, naj tem potom prejmejo našo zahvalo.

M. Sobota, dne 1. VII. 1928.

Žalujoča družina
ŠAÁRY.

Penezi:

Ameriški dolar 56:75 Din., Čehoslovenska krona 1:68 Din., Avstrijski šiling 8 Din., Vogrski pengó 9:73 Din., Nemška marka 13:53 Din., Taljanska lira 3 Din., Francuski frank 2:23 Din., Švicarski frank 10:93 Jugoslovanski dinar notira na švicarskoj borzi 9:18.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 350—400 Din., žito 300—340 Din., oves 250 Din., ječmen 260 Din., ku korica 280—335 Din., hajdina 300 Din., proso 200 Din.

Živina: v Maribori: biki za klanje kg. 7—8 Din., krave za klanje 6-7 D., krave za klobase 4 5 D., mlada živina 7—7.50 Din., teoci 10—12:50 Din. Cena govedine: 10—17 Din., teletine 17—20 Din.

Svinje: V Maribori: prasci od 5 6 tjednov 180—250 Din., prasci 7 do 9 tjednov 250—300 Din. eden. Svinje kg. žive vage 10—12:50 Din., mrtva vaga kg. 16 do 18 Din.

Belice: na veliko 1 do 1:25 D., na placi 1:25 do 1:50 Din.

Mleko: na veliko 1:25 do 2 D., na placi 2:50 Din.

Kože: V Ljubljani: polske listice 290 do 460 Din., vidre 550 do 840 Din., veverice zimske 20 Din., divji zavec 19 Din., jazbec 60 do 66 Din., srna 22 Din., dihur (tor) 210 do 290 Din., domače mačke 20 Din., krt 4 Din., podlasica bela 80—95 Din., rjava 15 Din.

Vsakovrstne sirove
in svinjske kože

kupuje

po najvišji dnevni ceni

Franc Trautmann

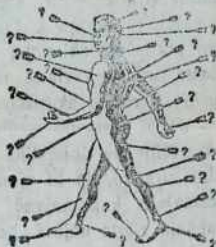
Murska Sobota

Cerkvena ulica 191.

Vsa popravila pri vörar zgotovi dobro i fal z garancijov VA CLAV PLÁČEK v Murski Soboti, gostilna g. B a c a.

Či Vas kaj kole

Či čütite bolečine, kúpíte v apoteki i v šteroj pripravnoj trgovini Fellerov pravi Iepodišči Elsafluid. Ribajte vsako zajtro i večer boleča mesta pa Vaš iznenadi i razveseli hitrost i blagotvornost, s šterov Elsafluid lehša Vaše bolečine. Či ste zdravi, vporabljajte Elsafluid za izpiranje grla, za pranje tela. Zahvalni bodeite i ostanete verni Elsafluidi! Či dnevno rabite pri svojem teli Elsafluid, bodete meli bistro glavo, močne živce i zdrav sen, čuvalo Vas bo od našasti, gripe, bolečin i Vám bo stvarao radost do življenja. Pa tüdi v notranjoj porabi vas čuva nekoliko kaplic na cukri ali v mleki od neprijetni krčov i podobno, i dobro dene Vašemü želodci. Ze naši roditelje i očacje so meli navadno rabiti Fellerov Elsafluid tak odzvuina kak odznotra i to kak zanesljivo domače zdravilo i kozmetikum za celo telo. Močnejši je i bole dela kak francuska vinovica.

Zahtevajte v lekarni ali drugoj najmenšoj trgovini vsešerom samo pravi Fellerov Elsafluid v poskusni glažkecaj po 6 Din., v dvojni glažkecaj pa 9 Din ali specialni kanticaj po 26 D. Či ne dobite pravoga, naročite si po pošti, i tü Vam bo tüdi telko falešje, zato, ka košta s pakivnjem i poštinov vréd:

9 poskusni ali 6 dvojni ali 2 specialni kantic 62 Din.

27 poskusni ali 18 dvojni ali 6 specialni kantic 139 Din.

54 poskusni ali 36 dvojni ali 12 spcialni kantic 250 Din.

Naslov natančno zepišite apotekar

EUGEN V. FELLER

STUBICA DONJA Centrala 146.

Hrvatska.

HALLO!

GVÜŠNO!

KMEČKA POSOJILNICA v M. Soboti
r. z. z n. z. (poleg špitala).

Hranišni vlog ma nad 1.500.000 Din., štere obrestüje

po 8% do 9%.

Vloge se sprejmejo od vsakoga. Dobroga stanja je pa nad 12.000.000 Dinarov.

Uradni dnevi so v tork, četrtrek i v nedelo od 9—12 vöre.

Srečen je tisti, ki ma v gvüšnom mesti svoje peneze naložene.

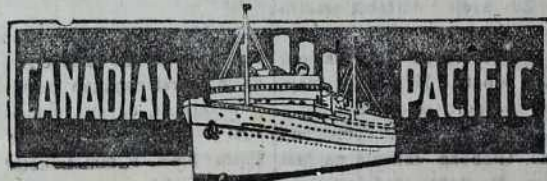
Amerikanci pozor!

Ste že prišli iz Amerike? Ali samo ščete priti? Vaša prva skrb bodi, da si spravite kem lepši dom. To pa dosegete, či si date zozidati lepo, zdravo in kaj je najvažnejše fal hižo. Dnesden že vsi Amerikanci tak delajo. Obrnite se pismeno ali ustmeno na

g. FRANJO LEVAŠIČA,

zidarskoga podjetnika v DOLNJOJ LENDAVI št. 57. Jugoslavija. On i samo on, Vam napravi hižo, štera Vam bode po volji!

V KANADO Z

Med 20. junijom i 5. avgustom za

polske delavce, služkinje, družine polodelcov.

Samo 4 dni na odpretom morji. Najhitrejša i najbogša zveza prek Hamburga. Antverpena, Cherbourga z glasovitimi parobrodni na dvojne vijake. Odhod vsakšo nedelo.

Informacije glede vozni cen, vizuma, prtlage, predpisov zavolo vseljavanja v Kanado i v Združene države davle

CANADIAN PACIFIC zastopstvo za SLOVENIJO

JOSIP ZIDAR (IX) Ljubljana

WILSONOVA (Dunajska) cesta 31.

Ka je „Mastelin“?

• Mastelin je prašek za svinje po živinozdravniško preizkušenom recepti, sestavljeni iz aromatični zelišč, kakti Halmus, Eencian i dr. ka povzročča prebavo i tek.

• Mastelin vsebüje bridko sol, povzročča čiščenje notranji organov.

• Mastelin utrjuje organizem pri živini. Trditev, da bi se svinje od praška debelile, bi bila neutemeljena. Iстина je pa, da se tek pri debelenji dostakrat stavi tüdi pri najbogšoj hrani. Te je potrebno dodavati Mastelin. Ž njim se obüdi tek i dostakrat odstranijo tüdi razne bolezni.

• Mastelin stavi zavolo toga klanje pred pravim časom. Vsakomi je znano, da pri predčasnom klanji živine nega dobička nego zgübenek.

• Mastelin dobite v vsej trgovinaj na deželi za male peneze. Pakeci so po 3 i 6 Din. Kak se rabi, je napisano na pakeci. — Glavna zaloga: A. KOSEC, Maribor.

Rmečko posestvo

obstoječe iz 28 plügov i to njiv, travnikov, sadonosnika, goric i gošče, stanovanjska i gospodarska poslopja novo zidana i s ciglom pokrita, vse fal k odaji zavolo družinski razmer. Poizvedite se pri

ANTON ŠUTJA,

KAPELA, p. RADENCI.

Dober kovač

šteri ma tüdi izpit za dvorbo parni kotlov dobi dobro službo. Plača bo po dogovori. Zglasiti se je pri

Upravi veleposestva
D. Lendava.